

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ "СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ СУЧАСНОЇ ГЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ"

Вже стало доброю традицією на геологічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка (ЛНУ) що п'ять років збирати своїх випускників на наукову конференцію. Це і звіт за виконану викладачами і випускниками роботу, і тісний союз освіти, науки та виробництва, і привід однокурсникам зайвий раз зустрітися. Ось і цього року, 13—15 жовтня у Львові відбулася наукова конференція, присвячена 65-річчю геологічного факультету — "Стан і перспективи сучасної геологічної освіти та науки". Попри засторогу скептиків, що учасників буде мало (що це за дата — 65-років!), і конференція, і зустріч відбулися на високому рівні. Свідчення тому — 130 надісланих тез, 50 заявлених усних і кілька десятків виставлених стендових доповідей.

Традиційно відкриття конференції відбулось в актовій залі головного корпусу університету. Випускники факультету від далекого 1949-го і до недавнього 2009-го р. вщерть заповнили найбільшу залу головного корпусу, а нинішні студенти зайняли місця на балконі. Урочисте засідання відкрив декан геологічного факультету професор Микола Миколайович Павлунь. Зі словом-привітанням до учасників конференції звернувся перший проректор ЛНУ Володимир Михайлович Кирилич, який привітав усіх учасників свята, побажав плідної праці на конференції та захоплено відмітив, що ніякий інший факультет університету за останні роки жодного разу не спромігся на таку велелюдну зустріч випускників, яка засвідчує завидну єдність, любов і шану випускників до свого факультету та його викладачів.

З першою доповіддю — "Сьогодення геологічного факультету", знову ж таки традиційно, виступив декан геологічного факультету. Він розповів про проблеми, які сьогодні, відповідно до змін у суспільстві, необхідно вирішувати

факультету. Головна з них — недостатнє фінансування вищої освіти в цілому і факультету зокрема. Як наслідок, використовується стара оптична апаратура, обмаль комп'ютерної техніки, інших технічних засобів. На факультеті зараз готують фахівців за трьома освітньо-кваліфікаційними рівнями: бакалавр (чотири роки), спеціаліст і магістр (наразі п'ять років). Чотири роки студенти вивчають дисципліни державного стандарту освіти, а навчання за спеціальністю є лише на п'ятому курсі. Непросте становище, в якому нині опинилась економіка України, впливає і на сучасний стан навчального процесу — відмітив доповідач. Факультет постійно стикається з проблемою працевлаштування випускників. Попри те, що Україна має великий сировинно-ресурсний потенціал, рівень залучення випускників до роботи в галузі знизився, хоча реально потреба в спеціалістах існує. Не дивлячись на економічні труднощі, геологічний факультет функціонує і готує геологів, гідних тих, які в минулому прославили його.

Особливе хвилювання серед усіх присутніх викликає традиційна перекличка випускників, яку проводить декан. З перших трьох випусків 1946—1948-го років, на жаль, у залі не було нікого. Звучать слова: випуск 1949-го року — і в президії піднімається знаменита випускниця, колишній головний геолог Закарпатської ГРЕ, кавалер ордена Леніна, почесний розвідник надр, першовідкривач ртутного родовища Боркут — Віра Миколаївна Зайцева. Зала вибухає громом оплесків.

А далі все зростає кількість представників випусків, яких зала вітає дружними оплесками, підсиленими з балкону нинішніми студентами. Важко передати словами ту атмосферу, яка панувала в ті хвилини у залі, ті всі високі почуття, які переповнювали серця всіх

присутніх на святі. Випускники 60-х, 70-х і 80-х рр. — їх було найбільше. А далі — знову спад, не той уже дух у молодого покоління геологів.

На пленарне засідання конференції були винесені реформаторські доповіді. Представник Державної комісії по запасах корисних копалин України проф. Г. Рудько і проф. О. Адаменко запропонували всі наукові дослідження, пов'язані з впливом промислової діяльності людини на геологічні процеси у верхніх шарах Землі, виділити в окрему науку — землелогію — новий напрям у геоекології. У доповіді І. Паранько (співатори М. Павлунь, А. Сіворонов і Є. Сливко) "Антропогенна геологія — альтернатива четвертинній геології чи новий науковий напрям?" автори зробили висновок, що це новий самостійний науковий напрям геологічної науки.

На запрошення Оргкомітету конференції з Москви прибув колишній завідувач кафедрою мінералогії Криворізького гірничорудного інституту професор Борис Пирогов, який нині працює у Всеросійському інституті мінеральної сировини (ВИМС) у Москві. Він ознайомив слухачів із кращими здобутками онтогенічного аналізу для виявлення й оцінки технологічних властивостей мінералів. Доповідач віддав належне засновнику онтогенії професору Дмитру Павловичу Григор'єву і підтримці цього наукового напрямку мінералогами геологічного факультету ЛНУ на чолі з академіком Є. Лазаренком.

Цікавою була доповідь О. Матковського, М. Павлуна, А. Сіворонова та Ю. Дорошенка, присвячена їхній поїздці у Монголію, що відбулася влітку цього року на запрошення і кошти монгольських випускників геологічного факультету. З 1984 по 1992 р. геологічний факультет ЛНУ (тоді ЛДУ) закінчив 31 випускник з Монголії. Серед випускників і перша леді Монголії Хажідсуренгійн Болормаа — дружина президента країни, який закінчив військово-політичне училище у Львові. Ініціаторами візиту стало подружжя, яке народилося у Львові: Тумур-Очірін Монхбат і Гончигійн Оюун. На організовану в Улан-Баторі зустріч випускників вищих навчальних закладів Львова прийшло майже 20 випускників геологічного факультету. Більшість із них працюють за спеціальністю, в тому числі на керівних посадах. Гончигійн Оюун створила та очолює Центр геологічної інформації та мар-

Фото 1. Члени Президії приєднуються до овації на адресу представниці одного з перших випусків геологічного факультету заслуженої розвідниці надр Віри Миколаївни Зайцевої

Фото 2. Делегація випускників 1970 р. була найчисельнішою

Фото 3. Встають випускники 1978 р.

кетингу, а Тумур-Очірин Монхбат — віце-директор компанії, яка розвідує унікальне Au-Cu-Mo родовище Оюу Толгой у пустелі Гобі, відкрите за його участі. Теплий прийом у Монголії, з відвідинами родовища, можливість взяти участь у національному святі Наадам були ознакою вдячності монгольських випускників львівським викладачам та шани до них.

На адресу конференції надійшли привітання від геологічних і наукових організацій України та Росії, від окремих випускників, які не змогли приїхати на конференцію. У привітанні від колективу співробітників Всеросійського геологічного інституту (ВСЕГЕИ) із Санкт-Петербурга дано високу оцінку внеску випускників факультету в розвиток мінерально-сировинної бази Росії, та й не лише Росії. Показовими є такі цифри, оприлюднені на одному із стендів випускниками 1960 р.: з 78-ми геологів випуску 24 працювали у Російській Федерації (Кольський п-ів, Якутія, Забайкалля, Алтай тощо), 12 примножували мінеральні ресурси Казахстану, осіли геологи в Білорусі та Киргизстані, один залишився в Туркменістані, ще четверо виїхали до Ізраїлю.

З привітанням від науковців Інституту геології і геохімії горючих копалин НАН України (м. Львів), серед яких переважають випускники геолфаку ЛНУ, виступив його директор, випускник 1965 р., член-кореспондент НАН України М. Павлюк. Вітання від директора Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення імені М.П. Семененка НАН України (м. Київ) член-кореспондента НАН України О. Пономаренка зачитав Ю. Галабурда та передав пам'ятні подарунки до деканату. У привітанні зазначено, що в Інституті ось уже 40 років успішно працює мінералогічна школа, яку створив академік Євген Лазаренко зі своїми учнями — випускниками геологічного факультету ЛНУ.

Вечірне і всі наступні засідання наукової конференції були перенесені в аудиторії геологічного факультету. Кількість слухачів, звичайно, зменшилася, але їхні лави поповнило студентство, якому з нагоди конференції відмінили деякі лекції. Можливо, не всі наукові питання, які намагалися донести до учасників конференції доповідачі, були зрозумілі молодим геологам та й досвідчені науковці не завжди могли вникнути у тонкощі палеонтології чи термобарометрії, однак на загал всі доповіді були пізнавальними.

Про "Актуальні проблеми прогнозування і розшуків корінних родовищ алмазу" розповів випускник 1970 р., знавець якутських родовищ алмазу М. Зінчук (м. Мирний). Його висновок: розмаїття думок щодо тектонічних аспектів локалізації корінних родовищ алмазів на Сибірській платформі зумовлено недостатнім вивченням цієї структури, особливо її західної половини. Нове застосування відомих інструментальних методів дослідження прозвучало у доповіді Г. Кульчицької (м. Київ) "Піролітична газова хроматографія — новий метод генетичної мінералогії" та доповіді Я. Словінські (м. Краків), І. Чоботок, В. Тимошук (м. Львів) "Моніторинг мережі залізничних колій георадаром". А обговорення доповіді "Структурно-мінералогічні особливості кам'яного метеорита Грузьке" (автори В. Семененко, А. Гіріч, Н. Кічань, С. Ширінбекова, м. Київ) перетворилося на дискусію, що вийшла далеко за рамки обговорення падіння одного метеорита. Велику зацікавленість слухачів викликали доповіді щодо геологічних та інженерно-геологічних досліджень на території Львова і прилеглих територій: "Інженерно-геологічні умови території Львова як чинник сейсмічного ризику", "Природний і штучний камінь історичної частини м. Львова", "Сучасний екологічний стан Солотвинського родовища кам'яної солі", "До пізнання геології фундаменту Передкарпатського прогину" тощо.

Слід зазначити, що викладачі геологічного факультету були найактивнішими учасниками конференції. Наукові доповіді П. Волошина, В. Фурмана, В. Дяківа, П. Білоніжки відзначалися струнким викладенням матеріалу і легко сприймалися слухачами усіх рівнів. Глибоке наповнення доповідей із застосуванням комп'ютерних програм свідчило, що викладачі йдуть у ногу з часом і на сучасному рівні формують геологічні знання нинішніх студентів.

Яка зустріч без товариської вечері? Вечеря також була і не одна. Збиралися і окремими курсами, і всі разом. І, звичайно, лунали геологічні пісні. Такий парадокс: у роботі конференції домінувала українська мова і не виникло жодних проблем зі вживанням геологічних термінів, а от геологічна пісня російської мови ніяк не могла обминути. Такі слова, як "тайга", "гнус", "перекаты", "крепись геолог" навічно ввійшли у геологічну пісню як спадок від тієї епохи, в якій "мой адрес не дом и не улица, мой адрес Советский Союз".

У кожного курсу свої пісні, які його здружили. І часто у цьому була заслуга викладачів. Тут і там лунають вигуки: "А пам'ятаєте пісню професора Збігнева Бартошинського?" або "Давайте заспіваємо Заповіт геолога, якого нас навчив доцент Василь Шеремета". Як правило, пісенне навчання відбувалося під час учбових практик у Карпатах або у Криму. Доцент Ернест Портнягін, який свого часу був керівником таких практик, обов'язково давав завдання вивчити слова геологічних пісень. Він сам був автором слів не однієї з них. Покладені на музику талановитим випускником 1972 р. Олександром Шакінім, ці пісні жи-

вуть у середовищі випускників як геологічний фольклор, повертаючи під час кожної зустрічі сиві й лисі голови у безтурботне минуле студентських років.

Напевно тому випускники геологічного факультету збираються на поклик своєї *alma mater* знову й знову, щоби відчутти себе молодими, як тоді, коли весь світ перед ними був ще незвіданим.

*Дмитро Возняк — випускник 1960 р.,
Юрій Галабурда — випускник 1969 р.,
Ганна Кульчицька — випускниця 1969 р.
Євгенія Сливко — випускниця 1978 р.*